

عنوان مقاله:

مبانی فلسفی خلاقیت و نوآوری؛ با تاکید بر آراء اندیشمندان مسلمان

محل انتشار:

نخستین همایش ملی نوآوری در علوم انسانی و اجتماعی (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسنده:

حسن احمدی زاده - دانشیار گروه ادیان و فلسفه، دانشگاه کاشان-

خلاصه مقاله:

یکی از وجوه متمایز انسان نسبت به دیگر موجودات، قدرت خلاقیت و نوآوری اوست. خلاقیت در ذات آدمی به ودیعت نهاده شده و وظیفه اخلاقی و معرفتی ما در قبال آن، پرورش است نه ایجاد. در رسائل اخوان الصفا بحثی در مورد تفاوت انسان و حیوان وجود دارد که در نهایت، ویژگی طوطی صفتی برای حیوان شمرده می شود و از این جهت، انسان از حیوان متمایز می گردد. برخی از فلاسفه برای توجیه و تبیین خلیفه الله بودن آدمی، به همین بحث وجود خلاقیت در انسان تاکید و ابراز نموده اند که آنچه به تعالی و رشد عقلانی و فرهنگی انسان کمک می کند همین خلاقیت است که منجر به نگاهی جدید به هستی می شود. از منظر فلسفی، خلاقیت، وجه توانایی تولید چیزی است نوآورانه. در میان فیلسوفان مسلمان، اندیشمندانی چون ابن سینا و ملاصدرا بیش از دیگران به قوا خلاقانه انسان و کارکردهای خلاقیت توجه نموده اند. ابن سینا در کتاب الاشارات و التنبیها بحثی دارد بنام صنع و ابداع. در این بحث، صنع، خلق مسبوق به امر دیگر تعریف شده و ابداع، خلق بدون سابقه. همچنین ملاصدرا نیز در خصوص خلاقیت ابراز می کند که انسان از آنجا که بر اساس آیات قرآن یکی از جلوه های الهی است، این قابلیت را دارد که هر روز در شانی جدید باشد و نوآوری و خلاقیت داشته باشد. در نظر ملاصدرا، انسان قادر است با قوه وهم خویش مفاهیمی را خلق نماید که بی سابقه هستند و منشا پیدایش امور خلاق و نوآورانه باشند. ملاصدرا، معرفت را دارای مراتب مختلف می داند: مرتبه حسی، خیالی و عقلی. انسان در همه این مراتب می تواند متناسب با شان خویش خلاقیت و نوآوری داشته باشد. در پژوهش حاضر تلاش خواهیم نمود تا با توجه به آراء فلاسفه بویژه فلاسفه مسلمان، مبانی خلاقیت و نوآوری را از منظر انسان شناسی فلسفی واکاوی نماییم.

کلمات کلیدی:

خلاقیت، نوآوری، انسانشناسی، فلسفه اسلامی، ملاصدرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1803717>

